

Bijlagen Onderzoeksverslag afstuderen

Seksespecifiek spelen

Gemaakt door
Miranda Oskam en
Willianne van Dam

Mei 2012

Begeleid door
Martine Lukasse

In opdracht van
Josefine Boertjens

Inhoud

Bijlage 1: Startdocument.....	3
Bijlage 2: Lege observatieschema's.....	6
Bijlage 3: Conclusies in tabellen	9
Bijlage 4: Logboek en verantwoordingsdocument <i>Seksespecifiek spelen onderzoek</i>	19
Bijlage 5: Procesverslag.....	25
Bijlage 6: Handleiding film 'Seksespecifiek spelen'	29

Bijlage 1: Startdocument

Motivering

Het verschil tussen jongens en meisjes in spel zijn wij allebei in het werkveld tegengekomen. Voor ons is het dus erg interessant om te gaan onderzoeken hoe wij daar op in kunnen spelen als hulpverlener. Het is een altijd relevant onderwerp voor ons, binnen welke setting we ook komen te werken met onze minor pedagogiek. Wij zien het als uitdaging om de volgende vraag te kunnen beantwoorden in ons onderzoek. Wat zijn de verschillen tussen jongens en meisjes in het spelgedrag en hoe kan de hulpverlener daarop insprijgen?

Aanleiding

Een jongetje en een meisje spelen samen hun fantasiespel. Hij wil cowboy zijn in het wilde westen, zij prinses, een prinses die gered wordt door een dappere ridder. Al kibbelend verandert de setting van het wilde westen in een middeleeuws kasteel en weer terug. Kan het tweetal samen verder spelen of loopt hun spel spaak? (Veldkamp, 2011)

Wat in dit voorbeeld naar voren komt is dat jongens en meisjes anders spelen. Het is de vraag waar dat aan ligt. Volgens Delfos (2007) zijn vrouwen ingesteld om te (ver)zorgen. Dit is een aangeboren neiging om veiligheid te waarborgen. Vrouwen willen dan ook 'de liefste' zijn. Mannen daarentegen proberen hun veiligheid te waarborgen door competitie en fysieke kracht. Het draait hier om de sterkste zijn in plaats van de liefste. Deze verschillen zijn terug te voeren op het begin van de mensheid, toen vrouwen thuisbleven voor de kinderen en mannen gingen jagen. Dit verschil is volgens Delfos al in het spel van kinderen te herkennen. Zo spelen meisjes vaak liever 'vadertje en moedertje' terwijl jongens liever een ruig spel spelen.

De opdrachtgever herkende het verschil in spel ook. Ze vertelde dat ze had gezien dat jongens net als meisjes vaak een vrije tekenopdracht krijgen. Meisjes maken bij een vrije tekenopdracht een uitgebreide fantasietekening terwijl jongens moeizaam tot een tekening komen. Daarnaast heeft ze contact gehad met een mannelijke speltherapeut die er tegen aan liep dat het merendeel van het spelaanbod in de speltherapie beter geschikt is voor meisjes. Wij willen dit thema breder trekken en kijken naar de verschillen in het algemeen binnen het spelen en die bekend te maken doormiddel van een film onder toekomstige groeps werkers. Daarnaast hopen wij de groepswerker aanbevelingen te geven om op een juiste manier op deze verschillen in te spelen.

Daarnaast komt er in de literatuur ook regelmatig naar voren dat het belangrijk is naar onderzoek van het seksspecifieke. Er is een toenemend besef dat de sekseverschillen er toe doen en waarschijnlijk zal dit bijdragen aan een meer gerichte aanpak per sekse (de Vries, 2008).

Ook is er behoefte aan specifiek onderzoek naar eventuele verschillen in spelgedrag tussen jongens en meisjes op de verschillende leeftijden (Kooij, van der., 2008).

Probleemstelling

Type op google 'verschil tussen jongens en meisjes' in en je zal een hele lijst met bronnen vinden. Alleen wat de verschillen (en overeenkomsten) in het spelgedrag van kinderen zijn is nog nauwelijks bekend. De vraag is of er aanwijsbare verschillen zijn in het 'spelen' door jongens en meisjes. Binnen de speltherapie wordt gesignaleerd dat er van jongens verwacht wordt om op dezelfde manier te spelen als de meisjes. Er is weinig onderscheid in het aanbieden van spelmateriaal. Gedragsdeskundige Lauk Woltring (2011) heeft hier een betoog over gehouden. De kern daarvan is

dat vanuit vrouwelijke optiek jongens vaak lastpakken zijn. Wanneer wordt aangesloten bij de eigen aardigheden en de behoeften van jongens, worden problemen bij kinderopvang, én later bij de opvoeding, voorkomen.

Vraagstelling

Hoofdvraag

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in spelen normaliter bij jongens en bij meisjes van 7, 8 en 9 jaar en hoe kan een groepswerker rekening houden met deze verschillen bij kinderen op een leefgroep?

Deelvragen

Hoe ziet het individuele spelgedrag van meisjes er normaliter uit in samenspel in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar op een (semigestructureerd) spelmoment?

Hoe ziet het individuele spelgedrag van jongens er normaliter uit in samenspel in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar op een (semigestructureerd) spelmoment?

Wat zijn de overeenkomsten en verschillen in het spelgedrag tussen jongens en meisjes van 7, 8 en 9 jaar?

Hoe ontstaan de verschillen in spelgedrag tussen jongens en meisjes in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar?

Hoe kan de groepswerker aansluiten bij het spelgedrag van meisjes in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar?

Hoe kan de groepswerker aansluiten bij het spelgedrag van jongens in de leeftijd van 7 en 8 en 9 jaar?

Wat kunnen de consequenties zijn voor de groepswerker bij het aanbieden van spelmateriaal als we kijken naar het methodisch werken met kinderen in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar?

Doelstelling

Het onderzoek is vooral bedoeld voor de groepswerkers die te maken hebben met kinderen in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar.

Aan de hand van de conclusies uit het onderzoekverslag maken wij een film voor toekomstige groepswerkers. Deze film zullen wij verantwoorden en toelichten in het onderzoeksverslag. De vormgeving en inhoud van de film gaat vooral om het informeren van de toekomstige groepswerker. Op deze manier hopen wij de groepswerker te prikkelen om creatief om te gaan met de bestaande verschillen en dit toe te passen binnen hun eigen werkveld.

Werkwijze en Onderzoeksmethoden

We willen ons onderzoek gaan uitvoeren door gebruik te maken van verschillende onderzoekstypen. Deze onderzoekstypen zijn beschrijvend onderzoek met een deductieve benadering. We willen ons onderzoek gaan uitvoeren door gebruik te maken van observeren, het maken van beeldmateriaal, literatuuronderzoek en vergelijkend onderzoek.

Uiteindelijk willen we aanbevelingen en informatie geven over hoe kinderen nu spelen, waar de verschillen en overeenkomsten zitten en hoe daar door de groepswerker op ingespeeld kan worden. Dit willen we laten zien in een informatiefilm die gebruikt kan worden als lesmateriaal.

(Deductie= als je al een idee hebt en je wilt dit toetsen, naar ons idee hadden we al een idee als we kijken naar de afgelopen gesprekken)

Uitwerking hoofdvraag en deelvragen:

Hoofdvraag

Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in spelen normaliter bij jongens en bij meisjes van 7, 8 en 9 jaar en hoe kan een groepswerker rekening houden met deze verschillen bij kinderen op een leefgroep?

- Conclusies uit de deelvragen aangevuld met literatuur.

Deelvragen

Hoe ziet het individuele spelgedrag van meisjes er normaliter uit in samenspel in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar op een (semigestructureerd) spelmoment?

- Aan de hand van drie opdrachten observaties bij de vijf meisjes per opdracht en vergelijking met de gevonden literatuur.

Hoe ziet het individuele spelgedrag van jongens er normaliter uit in samenspel in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar op een (semigestructureerd) spelmoment?

- Aan de hand van drie opdrachten observaties bij de vijf jongens per opdracht en vergelijking met de gevonden literatuur.

Wat zijn de overeenkomsten en verschillen in het spelgedrag tussen jongens en meisjes van 7, 8 en 9 jaar?

- Aan de hand van drie opdrachten observaties bij de vijf jongens en vijf meisjes per opdracht en vergelijking met de gevonden literatuur.

Hoe ontstaan de verschillen in spelgedrag tussen jongens en meisjes in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar?

-Gebaseerd op de gevonden literatuur met eventueel voorbeelden uit de observaties.

Hoe kan de groepswerker aansluiten bij het spelgedrag van meisjes in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar?

- Gebaseerd op de gevonden literatuur en gebruik maken van eventuele interpretatie van de observaties.

Hoe kan de groepswerker aansluiten bij het spelgedrag van jongens in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar?

- Gebaseerd op de gevonden literatuur en gebruik maken van eventuele interpretatie van de observaties. (in beide bovenstaande vragen kan het doelgericht en handelingsbewust naar voren komen wat binnen het methodisch werken eventueel veranderd?)

Wat kunnen de consequenties zijn voor de groepswerker bij het aanbieden van spelmateriaal als we kijken naar het methodisch werken met kinderen in de leeftijd van 7, 8 en 9 jaar?

- Gebaseerd op de gevonden literatuur en gebruik maken van eventuele interpretatie van de observaties.

Bijlage 2: Lege observatieschema's

Naam:						Leeftijd:	
Ingevuld door:						Datum/ tijdstip observatie:	
Lego	ZB	V	A	O	NVC	VC	Opmerkingen
00-03 minuten							
03-06 minuten							
06-09 minuten							
09-12 minuten							
12-15 minuten (aangeven dat we gaan afronden)							
Samenspel							
Functioneel spel/ constructief spel/ dramatisch spel/ doelloos spel/ gecombineerd bouwen/ komt niet tot spel							
Wat heb je gemaakt?							
Hoe ben je op het idee gekomen?							
Hoe vond je het om met Lego te spelen?							
Overige opvallendheden							

Naam:						Leeftijd:	
Ingevuld door:						Datum/ tijdstip observatie:	
Tekenen	ZB	V	A	O	NVC	VC	Opmerkingen
00-03 minuten							
03-06 minuten							
06-09 minuten							
09-12 minuten							
12-15 minuten							
Welk materiaal wordt gebruikt?							
Wat heb je getekend?							
Hoe ben je op het idee gekomen?							
Hoe vond je het om te tekenen?							
Overige opvallendheden							

Manier van tekenen= fantasietekening, realistische tekening, natekenen, niet komen tot tekenen.
 Let op: Bij het pakken van een nieuw tekenmateriaal dit turven als bijv. ZB. Ook de kleur van het tekenmateriaal erbij zetten.

Naam:							Leeftijd:	
Ingevuld door:							Datum/ tijdstip observatie:	
Verkleedkleden	ZB	V	A	O	NVC	VC	FC	Opmerkingen
FS/ CS/ DS/ SR/ DLS 00-03 min.								
FS/ CS/ DS/ SR/ DLS 03-06 min.								
FS/ CS/ DS/ SR/ DLS 06-09 min.								
FS/ CS/ DS/ SR/ DLS 09-12 min.								
FS/ CS/ DS/ SR/ DLS 12-15 min.								
Samen spel								
Welke verkleedkleden worden gebruikt?								
Expliciete rol is:								
Impliciete invulling is:								
Wat heb je gespeeld?								
Hoe ben je op het idee gekomen?								
Hoe vond je het om met verkleedkleden te spelen?								
Overige opvallendheden								
Interpretaties								

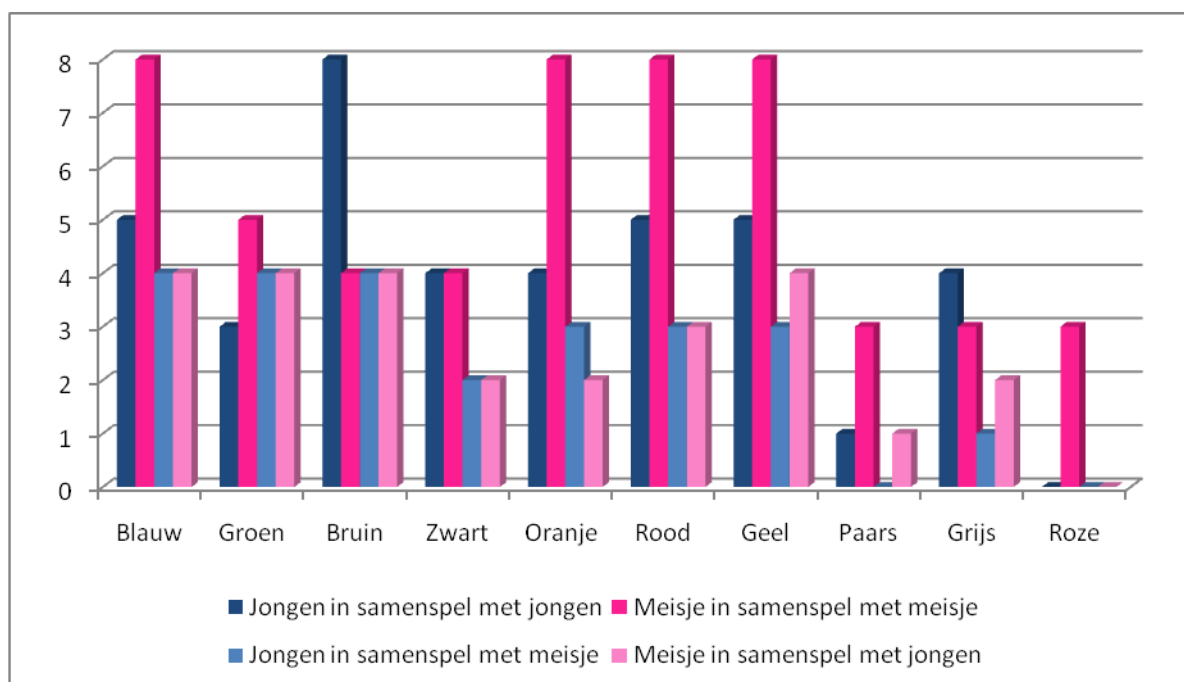
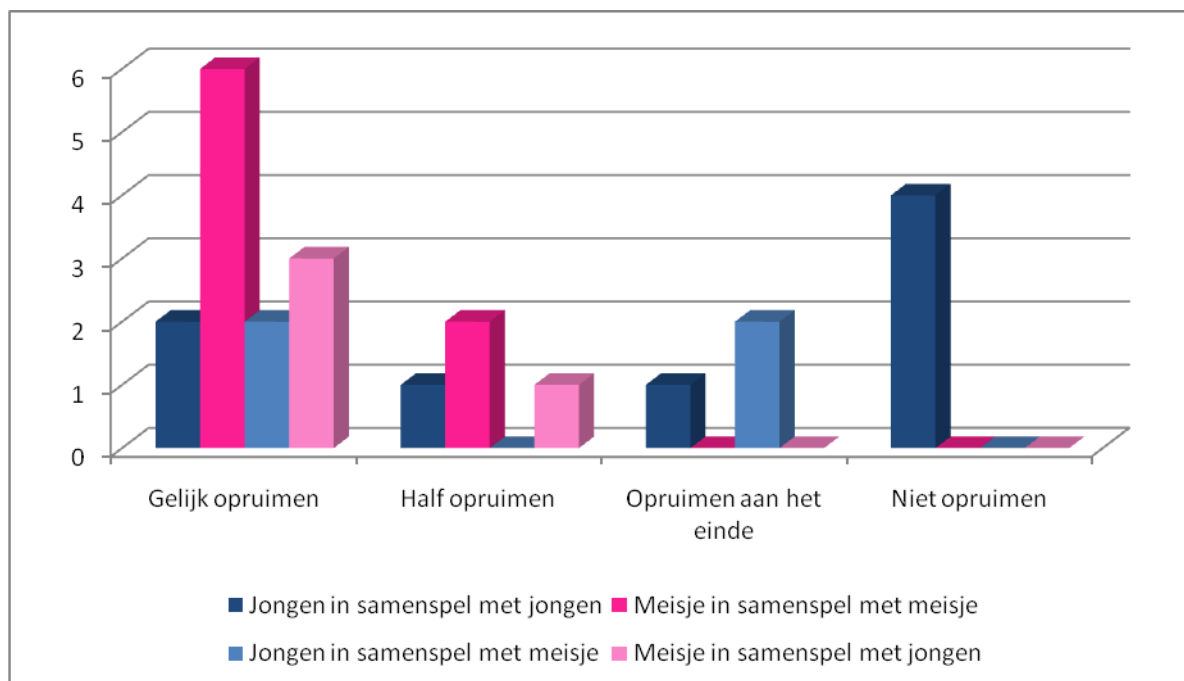
Bijlage 3: Conclusies in tabellen

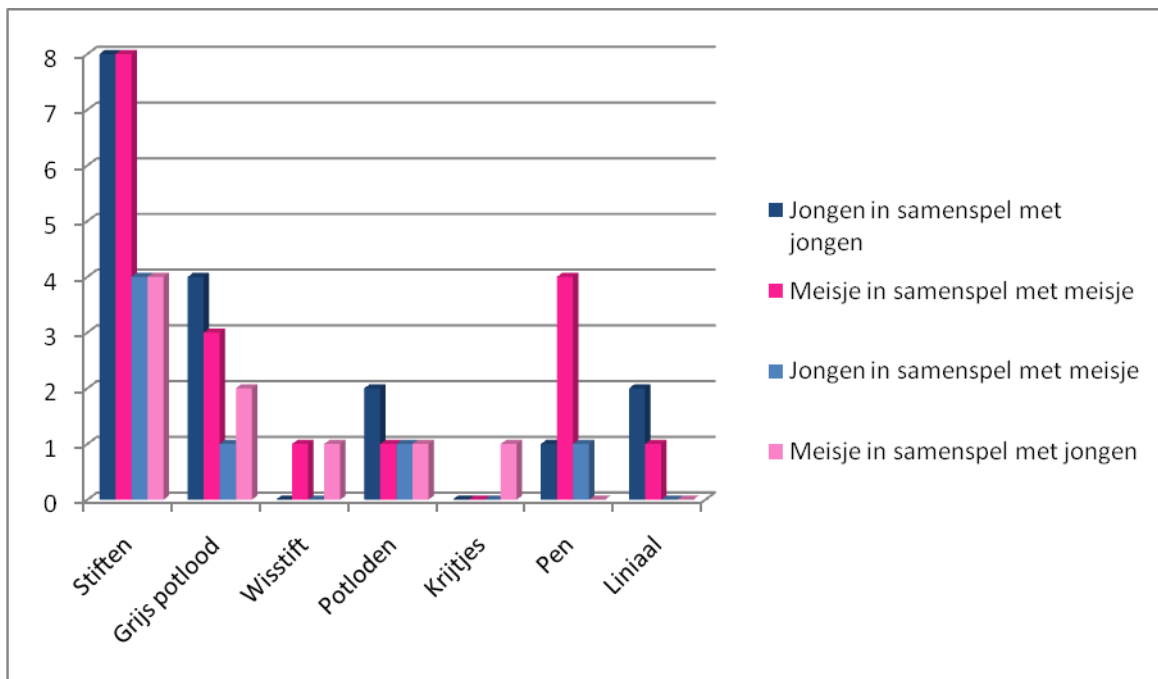
Tekeningen

Geobserveerde tweetallen	
Boom, bloemetjes, zon, wolken.	Bloem, zon, wolk.
Een kikker en roosjes in de hoeken.	Twee hondjes, een poesje zit daar verstopt (en wijst het tekstwolkje met miauw erin aan) en de hondjes heten Snuf en Puf, opa en oma hebben ook een hond, en er is ook nog een zonnetje.
Meisje, zij heeft het huis naast haar gebouwd, het huis is al af, ze heeft ook een plantje in de grond gestopt en dat is nu een boom geworden, het meisje heet vlinder en houdt van hartjes daarom heeft ze die op haar shirt staan.	Poppetjes, meisje, hartjes, en een teken van vrede, smileytoren, opgerold rondje en een regenboog.
Vogeltje, vlindertje, zon, huisje, hondenhoek met hondje, dat had ik al vaker geoefend, bal, meisje en boom.	Een hartje waar een smiley in staat.
Boom met een hartje ernaast in het hartje staat van Olle voor mama.	Een kasteel, ik had niet zo veel tijd en toen de volgende. Dit is een man met miterieur, hij schiet de man dood. Dit zijn vakjes, in verschillende kleuren. De lijnen zijn voor de mooi. Ik ga hen aan mijn moeder geven.
Voetbalveld, lucht, regenboog, zon, wolken. En ik heb alles opgeschreven wat ik getekend heb.	Een boot en een regenboog, wolken, zon.
De Kerstman met een wrat, boomstammenneus, vieze haren en vieze tanden.	Stinkend monster met snot in zijn neus.
Een huis, lucht, ramen, deur en grond.	Ik heb drie huisjes getekend met een zonnetje en er is ook nog een lucht.
Ik heb mijn huis nagemaakt, met een boom, en de weg voor ons huis.	Een bos, er staan bomen op mijn blad en dit zijn wolken, een zon en een struik, en oortjes van een konijntje.
Vogeltjes, tent, poppetje, waterput, vuurtjes met visjes die erboven branden, zonnetje met gezicht, wolken en nog wat gras.	Tent, water met eendjes, picknickmand met een banaan en een appel erin, wolken, de zon met een gezicht, vogel en een handdoek in het gras.
Een konijn.	Een poes.
Een boot die een andere boot sleept.	Bloemen, een kikker en vlinders.

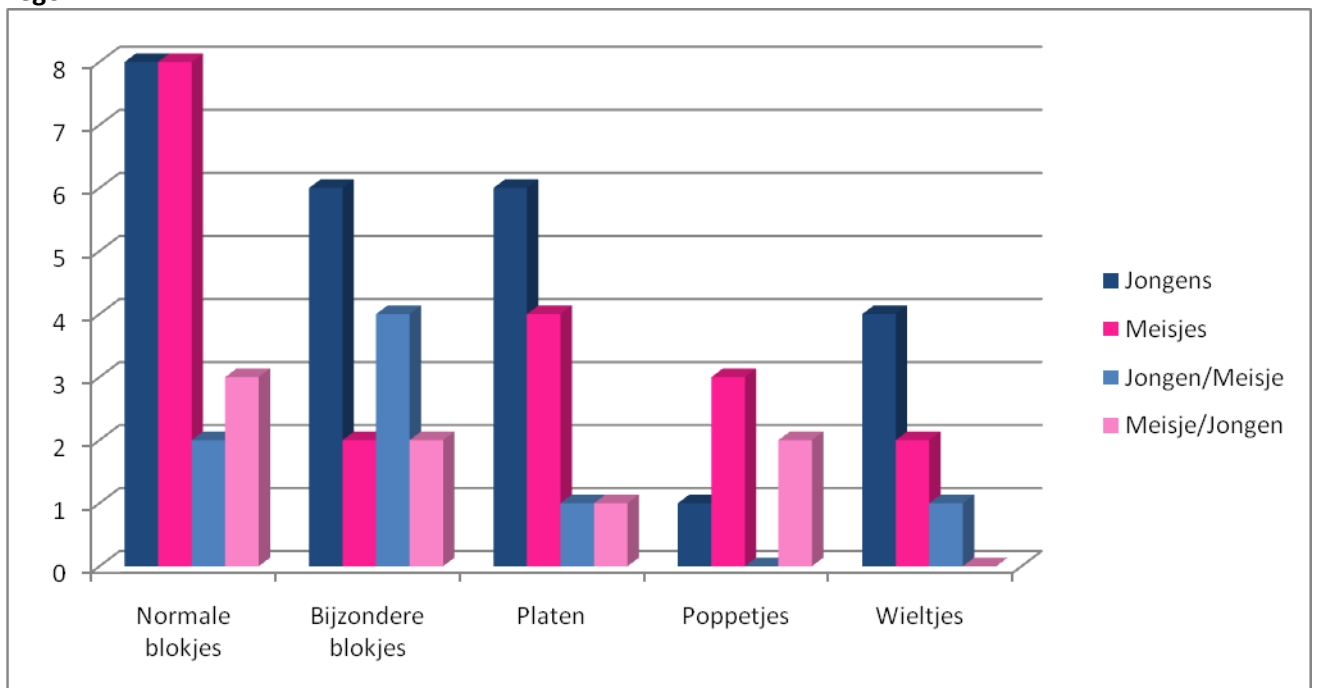
Roze = meisjes

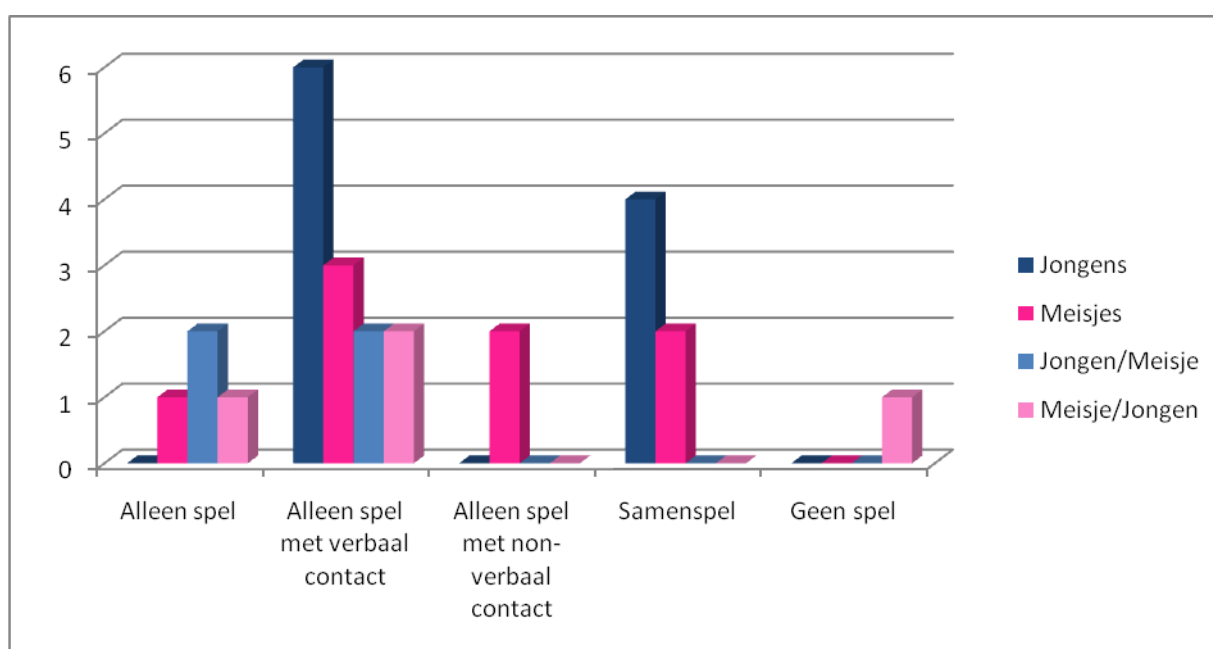
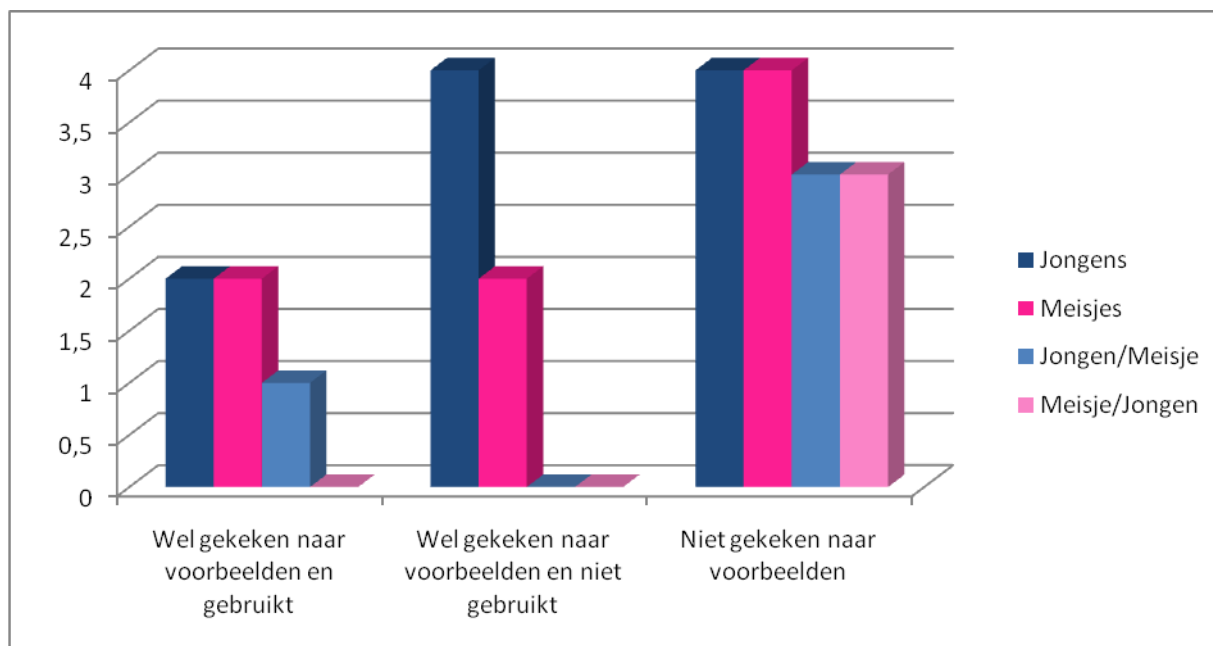
Blauw = jongens

Lego

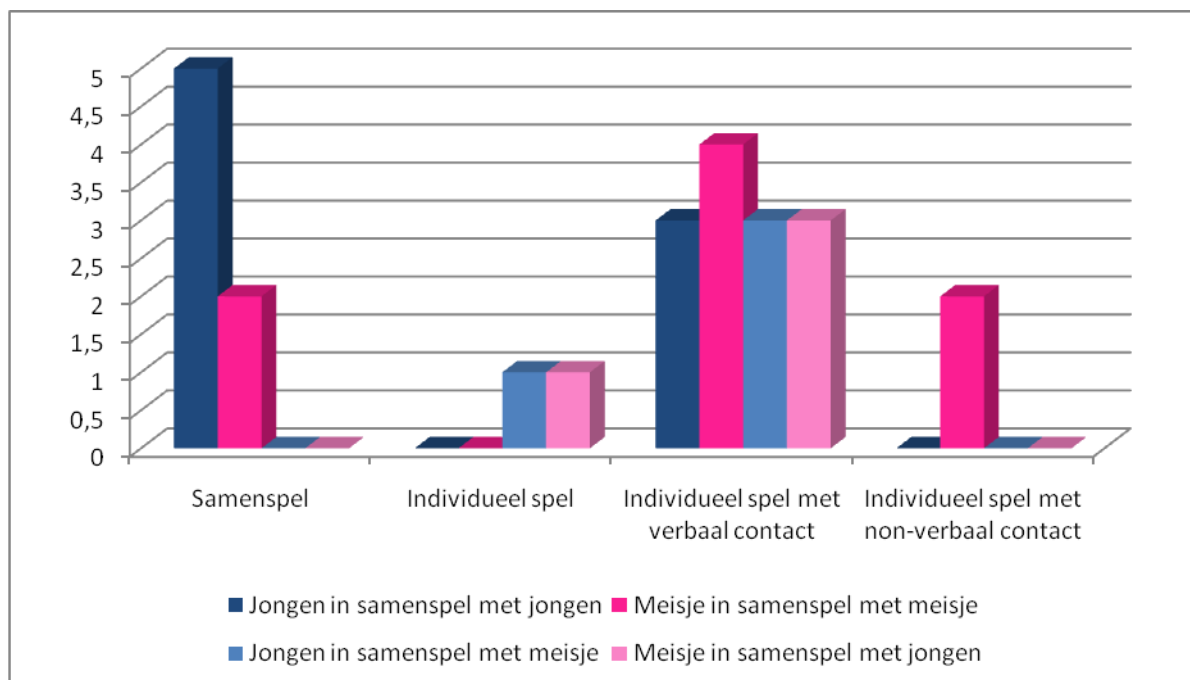

Geobserveerde tweetallen	
<u>Een speeltuin. Twee glijbanen, een zandbak en een draaidingetje.</u>	<u>Een raketje.</u>
<u>Ik ben klaar maar weet niet wat het geworden is.</u>	<u>Een autootje.</u>
<u>Een huis hadden we als een gevangenis gedaan. We hebben er een stoeltje op gedaan, nog iets erop gedaan, maar weet niet wat het precies was.</u>	<u>Soort gevangenis, ik wilde het dak hoger maken, maar hij wilde niet vast.</u>

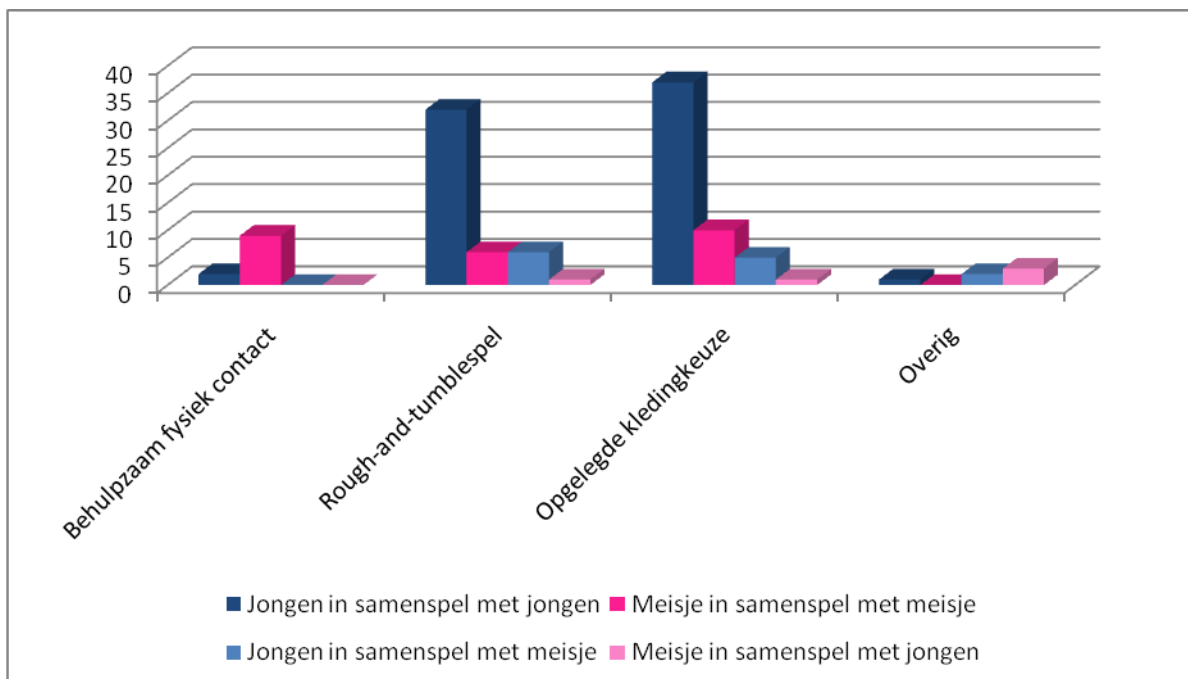
<u>Een piramide</u>	<u>Een huisje met een bankje en een tv'tje erin</u>
<u>Een bushalte die bij de weg op de plaat paste. Hij wilde er graag nog een bus op maken</u>	<u>Alienschip met wielen</u>
<u>Een grappig vliegtuig, een testvliegtuig, mensen gaan er dood aan.</u>	<u>Een vliegtuig, een beetje een lomp vliegtuig.</u>
<u>Een raceboot 3 .</u>	<u>Een vliegtuig, er moet nog wel een tweede verdieping op eigenlijk , de vleugels, daar kan die op staan.</u>
<u>Een autootje.</u>	<u>Een autootje.</u>
<u>Een autootje met een magneetje, want ik kon geen extra banden vinden en met een lampje.</u>	<u>Een huisje met gras en een sloot.</u>
<u>Een racevliegtuig</u>	<u>Een schip met een brug erop.</u>
<u>Een energiehuisje, met computers, raketten en twee lasers.</u>	<u>Niet gespeeld.</u>
<u>"Het is eigenlijk een mengeling". Een Straaljager, en een verdedigingsvliegtuig, een onderzeeër, een vervoersvliegtuig. Hij heeft 4-motorenaandrijving, hij kan op het water, hij heeft kanonnen, er kan een dekje open, hij heeft 1-motorensysteem voor de kanonnen en raketten. En met 1 raket kan hij 5 landenverwoesten.</u>	<u>Een brug met een mannetje bij een kleedkamer die naar de overkant wil. Dit kan alleen niet omdat er allemaal aparte dingen (ook bruggen) op de brug staan. Hij moet eroverheen komen om naar zijn hijskraan te gaan. Dan hoeft hij alleen nog maar de ladder en dan is hij er.</u>

Roze = meisjes

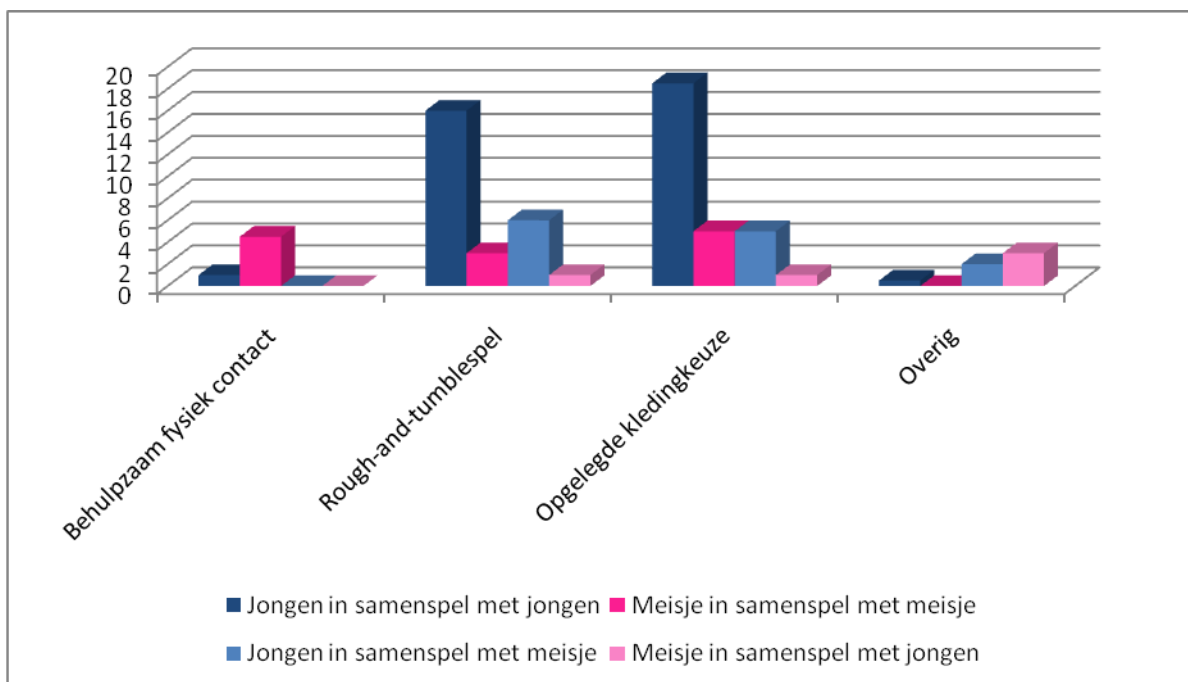
Blauw = jongens

Verkleedkleden

Hier missen we twee tweetallen van een jongen en een meisje samen in samenspel.

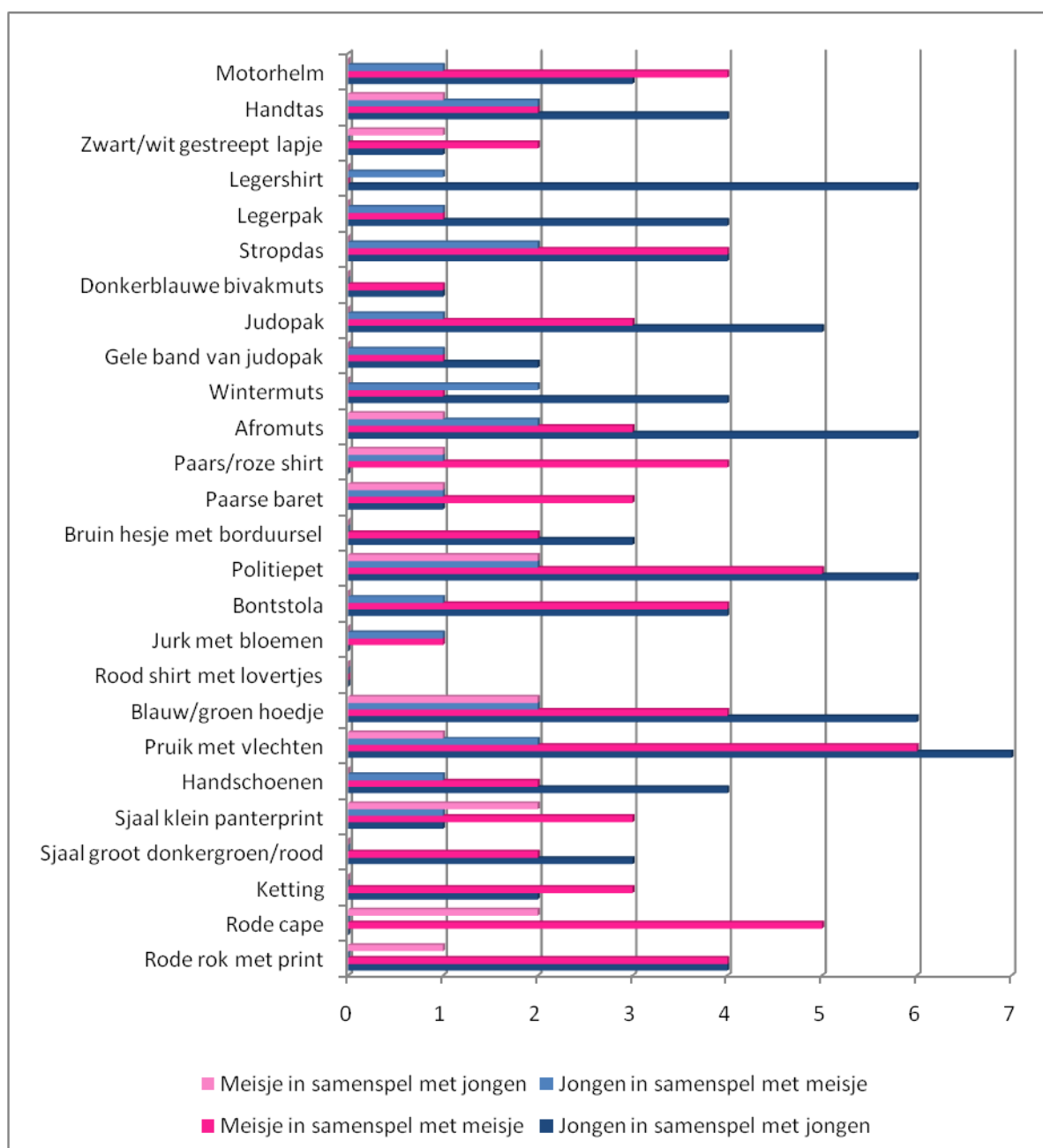
(Bij deze tabel hebben we de eerdere tabel waarbij er twee tweetallen misten de gegevens van de tweetallen die wel compleet waren gehalveerd. Dit hebben we gedaan om een idee te geven hoe het ongeveer was geweest wanneer de twee missende tweetallen wel meetelden)

Opmerking: het rough-and-tumblespel van de meisjes bestaat voornamelijk uit het achter elkaar aan rennen. Van de jongens is het rough-and-tumblespel vooral zoals het staat beschreven in de literatuur.

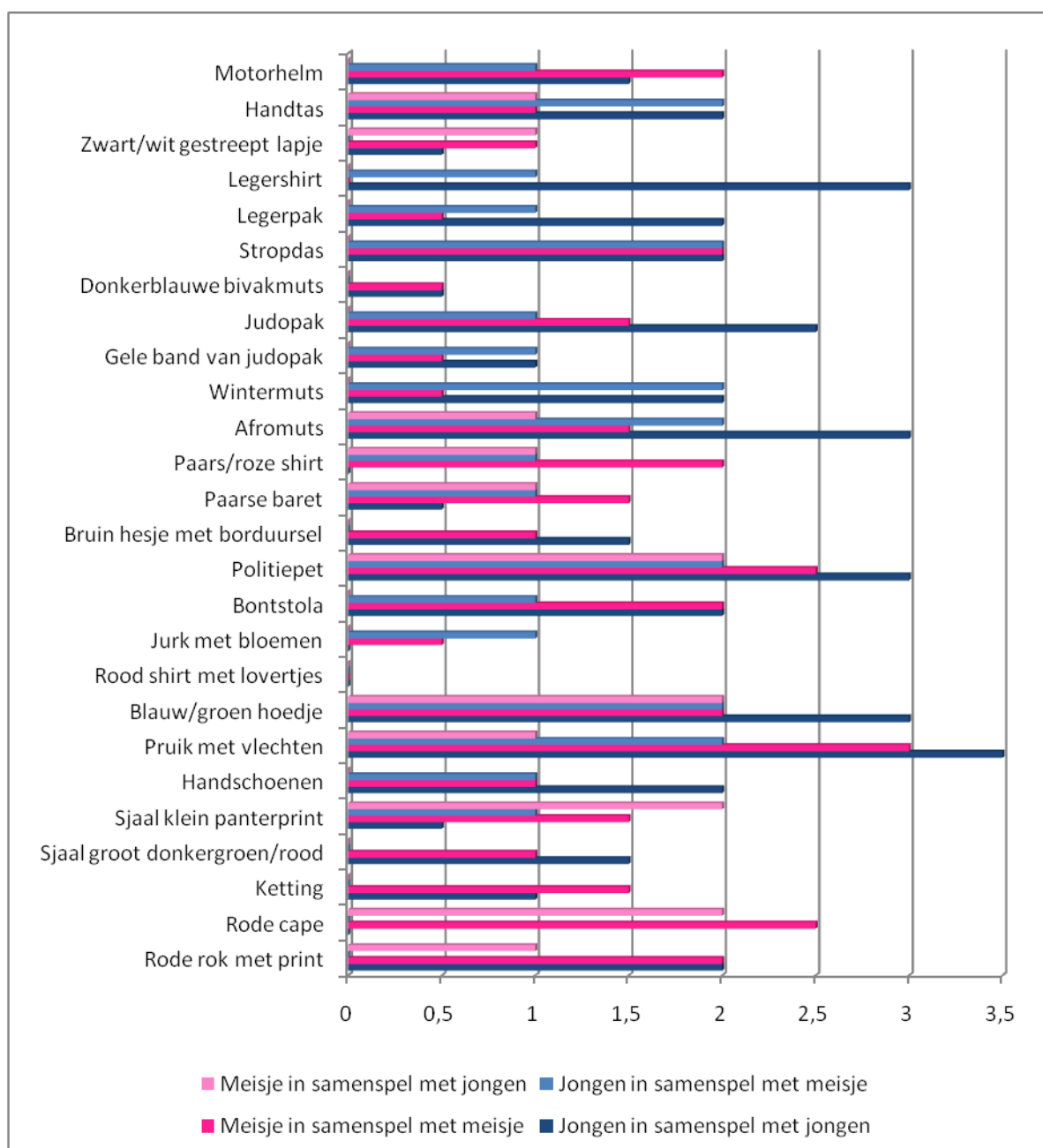
Rollenspel			
Duo's	Rollen	Inhoud rollenspel	Aandacht voor uiterlijk
Meisje/ meisje	-Rijke mevrouw -Prins -Prinses -Man -Mevrouw en jongen -Ridder en jongen -Trouwen	Trokken de kleren aan van de rol, maar hier ontstond geen rollenspel uit.	-“Ik zie er grappig uit dat weet ik” -“Nee, niet zo mooi” -“Ik wordt uitgelachen” -“Staat wel mooi hoor” -“Ik weet het, het staat niet”
Meisje/ meisje	-(Meisjes)politie -“Ik wordt een meisje en een jongen” -Judomeisje	De invulling van de rol van politie was een strenge politie. Dit duurde ongeveer 30 seconden.	-“Wauw, dat is een mooie ketting” -“Wat schattig” -“Dat ziet er grappig uit”
Meisje/ meisje	-Een oud vrouwtje in een judopak -Oud mannetje -Mevrouw die had gestolen -Politie -Politieman	Er wordt alleen een rollenspel gespeeld als de ‘vrouw’ wat heeft gestolen en de ‘politie’ haar aanhoudt.	-
Meisje/ meisje	-Roodkapje en wolf -Politie -Verkeer	-Een stukje van het verhaal van roodkapje word nagespeeld - Er ontstaan een rollenspel door een stoplicht wat in het lokaal hangt.	-“Oh mijn haar, oh mijn haar” -“Wacht ff A. we moeten eerst iets leuks aantrekken” -“Hoe zie ik eruit?”
Jongen/ jongen	- Spion -Judo -Roodkapje -Motorreis	Trokken de kleren aan van de rol, maar hier ontstond geen rollenspel uit.	-“Ja staat je goed” “Dan nog een sjaltje om, zo dat is mooi”
Jongen/ jongen	-“Door de muts lijk je een mevrouw, en door de kleren een meneer” -Een freak met leren muts - Mevrouw -Man -Gangster -Zakenman	Trokken de kleren aan van de rol, maar hier ontstond geen rollenspel uit.	-“Mooie dame die je bent” -“Zie ik er mooi uit?” “Raar?” “Lelijk?” -“Ja ziet er lelijk uit ja” -“Ik sta voor schut” -“Dat staat je best goed, die ding” -“Niemand ziet ons gelukkig. Oh niet leuk, staan we helemaal voor schut”
Jongen/ jongen	-Kerstman -Karate -Beer	Geeft aan gestoeid te hebben omdat hij een karatepak zag.	-“Jammer dat hier nergens een spiegel is he?” -“Hoe leuk staat dit bij jou?”

Jongen/ jongen	-Politie en dief	Het hele kwartier lang word er veel gestoeid in het spel. De dief wordt regelmatig gevangen en komt weer los. De dief is een koster.	-
Jongen/ meisje	-Roodkapje -Politie met soldatenpak -Meisje -Soldaat met judopak -Pipo -Oud dametje -Piloot -Karate	De jongen maakt wat karatebewegingen in het karatepak. Daarnaast verzint hij een verhaal om roodkapje heen, maar hier wordt niet op ingegaan door het meisje.	-“Roodkapje heeft blond haar, geen bruin haar” -“Dat is lelijk” -“Dit is niet zo mooi” -“Staat je niet met bruin haar eronder, het staat je gewoon niet” -“Ik denk niet dat soldaten stropdassen dragen”
Jongen/ meisje	- Meneer en mevrouw -Roodkapje en de wolf -Meneer en mevrouw op het strand -Juffrouw en meester -Politie word politiehond	Bij het spelletje meneer en mevrouw spelen ze dat ze dansen op muziek. De wolf gaat later achter roodkapje aan. Vervolgens liggen ze op een handdoek en maken ze zwembewegingen. In de rol van politiehonden zoeken ze het knipje van het meisje.	“Kijk Peter, hoe zie ik eruit?” “Ja je ziet er leuk uit”

Opmerking: bij een aantal kinderen zagen en hoorden wij niet echt een rollenspel. Ze deden de kleren aan en uit en verzonnen wat ze dan waren. Wanneer wij vroegen wat ze gespeeld hadden moesten de kinderen lang nadenken en gaven toch aan een rol gespeeld te hebben. Wij verstaan onder rollenspel dat de kinderen met de verkleedkleren aan een toneelspel laten zien.

Opmerking: kleren die aangetrokken zijn.

(Bij deze tabel hebben we de eerdere tabel waarbij er twee tweetallen misten de gegevens van de tweetallen die wel compleet waren gehalveerd. Dit hebben we gedaan om een idee te geven hoe het ongeveer was geweest wanneer de twee missende tweetallen wel meetelden.)

Bijlage 4: Logboek en verantwoordingsdocument

Seksespecifiek spelen onderzoek

Week:	Wat gepland:	Wie:	Wel/niet gerealiseerd:	Tussentijdse veranderingen:	Gemaakte keuzes:
50	Startdocument.	Beiden	Wel	-	-
51	Startdocument definitief. Kort vooronderzoek doen. Tijdsplanning af. Afstemmingsgesprek met Josefine en Martine. Notulen per mail verspreiden.	Beiden Miranda Williann e	Gedeeltelijk Wel Gedeeltelijk Wel Gedeeltelijk	- Aan de hand van het gesprek moesten wij het startdocument en de tijdsplanning veranderen. - Notulen is wel uitgewerkt, maar vergeten te verspreiden.	- Heel algemeen informatie gezocht voor onderbouwing van het startdocument.
52	Vakantie (+ kort vooronderzoek).	Williann e	Niet	-	- Omdat we de deelvragen nog niet duidelijk hadden kon er weinig literatuur gezocht worden.
1	Vakantie (+ kort vooronderzoek).	Williann e	Wel	Willianne heeft kort vooronderzoek gedaan.	- Heel algemeen wat informatie gezocht.
2	Beginnen met benaderen instanties/scholen voor observaties. Opstellen brief ouders voor toestemming filmen.	Beiden	Wel Wel	- Startdocument opnieuw aangepast en opgestuurd voor feedback.	-Vijf scholen benadert per e-mail.
3	Beginnen met benaderen instanties/scholen voor observaties.	Beiden	Niet	- Konden reacties scholen en feedback afwachten.	- Tijd voor andere opdrachten ingepland omdat dit relevanter is.
4	Scholen die niet gereageerd hebben via	Beiden	Wel	- Startdocument aangepast.	

	mail en telefoon nogmaals benaderen voor observaties. Doornemen van de theorie observeren in het onderzoeksboek. Ideeën opdoen voor de drie opdrachten.	Beiden Beiden	Wel Wel	- Tijdsplanning specifiek gemaakt. - Notulen afstemmingsgesprek verspreid. - Afspraken en vragen opgesteld.	
5	Vakantie.	Beiden		- Willianne heeft nog contact gelegd met een school.	- Miranda is afwezig. - Wij wilden graag zekerheid hebben over of de school mee wilde werken en hebben toch nog even hier achteraan gebeld.
6	Literatuur deelvraag 1 + 2 zoeken en verwerken. <i>Gesprek met Josefine begin vd week.</i> Notulen per mail verspreiden. Uiterlijk alle afspraken gemaakt voor observaties. <i>Ideeën opdoen voor de drie opdrachten.</i> Contactgesprek met school. Observatielijst samenstellen Proefobserveren.	Beiden Beiden Miranda Beiden Beiden Williann e Beiden Beiden	Wel Wel Wel Niet Wel Wel Wel Niet	-We hebben veel afwijzingen gekregen van scholen. Hoogstwaarschijnlijk zijn er 2 scholen die meewerken, dus we moeten nog even verder zoeken naar een derde school. -Omdat het wat meer tijd kost om scholen te regelen is het proefobserveren nog niet gelukt deze week.	
7	Literatuur deelvraag 1 + 2 zoeken en verwerken. Gesprek met Martine. Notulen per mail verspreiden. Contactgesprek met school. Observaties houden en uitwerken. Brief ouders verspreiden.	Beiden Beiden Williann e Beiden Beiden Beiden Beiden	Wel Niet Wel		-Omdat de observaties nog niet gehouden konden worden hebben we ervoor gekozen om alvast zoveel mogelijk andere taken te doen zoals: extra literatuur

	Observatieschema verantwoorden				zoeken, tijdsplanning aanpassen, algemene definities uitwerken, format maken, observaties onderbouwen.
8 Voorjaars- vakantie	Literatuur deelvraag 3 + 4 zoeken en verwerken. Martine en Josefine op de hoogte houden. Eventueel bijlagen maken.	Beiden Beiden	Wel Wel -	-Begonnen aan deelvraag 4 en 5 i.p.v 3 en 4. -Spelmateriaal geregeld -Proefobservatie gehouden	-Deelvraag 3 is een samenvatting van deelvraag 1 en 2, deze zijn gemakkelijker samen te voegen als de observaties ook zijn toegevoegd.
9	Observaties houden Gesprek met Josefine. Gesprek met Martine Notulen per mail verspreiden. Observaties houden en uitwerken.	Beiden Beiden Beiden Beiden Beiden	Wel Wel Wel Wel Wel		
10	Literatuur deelvraag 5+ 6 zoeken en verwerken. Gesprek met Martine. Notulen per mail verspreiden. Observaties houden en uitwerken.	Beiden Beiden Beiden Beiden	Niet Niet Niet Wel	-Deze week besloten ons alleen bezig te houden met observeren en uitwerken. -Terugkijken van filmmateriaal	-De andere opdrachten die we ook moeten doen hadden deze week meer prioriteit voor ons. -In overleg met Martine besloten het filmmateriaal terug te kijken voor betrouwbaarder e observaties. -Gesprek met Martine vonden we deze week niet nodig.
11	Literatuur deelvraag 5 + 6 zoeken en verwerken. Observaties houden en uitwerken. Tussenevaluatie met	Beiden Beiden Beiden	Niet Wel	-Ook deze week konden we ons alleen richten op de laatste observaties.	- Vanaf deze week hebben we een nieuwe planning gemaakt. Deze

	Martine en Josefine eind v/d week. Notulen per mail verspreiden.	Beiden			is neergezet hiernaast onder het kopje tussentijdse veranderingen.
12	Josefine en Martine op de hoogte houden d.m.v. mailcontact. Verwerken observaties deelvraag 1 en 2.	Beiden Beiden	Wel Niet	Bij het bekijken van de filmpjes kijken we gelijk naar aanbevelingen en eventuele stukjes voor de film.	-Deze week zijn we ook bezig gegaan met het uitwerken van de deelvragen als het gaat om literatuur.
13	Verwerken observaties deelvraag 1 en 2. Gesprek met Martine. Gesprek met Josefine. Notulen per mail verspreiden. Beeldmateriaal een juiste indeling geven.	Beiden Beiden Beiden Beiden	Wel Wel Wel Wel Gedeeltelijk	Deelvraag 4 en 5 (2).	-We liggen voor op schema met het uitwerken van de deelvragen. Omdat het zo goed gaat gaan we hiermee door.
14	Verwerken observaties deelvraag 3 en eventuele interpretaties deelvraag 4+5+6 Film bewerken en opmaken.	Beiden Beiden Beiden	Wel Wel Niet	Deelvraag 4 en 5.	-Deze week hebben we besloten de deelvragen uit te werken als het gaat om literatuur en dan hopen we hiermee klaar te zijn. Ook hebben we een deelvraag toegevoegd.
15	Verwerken observaties deelvraag 3 en eventuele interpretaties deelvraag 4+5+6 Literatuur conclusie en hoofdvraag zoeken. Film bewerken en opmaken. Gesprek met Martine	Beiden Beiden Beiden Beiden	Niet Niet Niet Wel	Deze week zijn we alleen bezig geweest met het uitwerken van de observaties. Hierdoor zijn we niet toegekomen aan de conclusie en hoofdvraag.	-Observaties zijn uitgewerkt omdat het zo lekker liep hebben we besloten hiermee door te gaan en de andere dingen op te schuiven.
16	Beantwoorden hoofdvraag + conclusie + voorwoord + samenvatting+ aanbevelingen.	Beiden Beiden Beiden	Gedeeltelijk Wel	Filmstukjes uitgezocht. Begonnen aan hoofdvraag en conclusie en	- Literatuurgedeelte naar aanleiding van feedback nog

	Notulen per mail verspreiden. Film bewerken en opmaken.		Gedeeltelijk	aanbevelingen.	aangepast, hierin hebben we een aantal keuzes gemaakt die we bij de laatste feedbackronde zullen toelichten.
17	Beantwoorden hoofdvraag + conclusie + voorwoord + samenvatting + bronnenlijst. Gesprek met Josefine. Notulen per mail verspreiden. Film bewerken en opmaken. Onderzoeksverslag inleveren voor feedback.	Beiden Beiden Beiden Beiden	Gedeeltelijk Wel Wel Wel Niet	Hoofdvraag, conclusie, aanbevelingen en filmstukjes uitzoeken. Beginnen met film bewerken.	De hoofdvraag word ook beantwoord in het gedeelte discussie/conclusie. Hierdoor hebben wij besloten dat het niet overzichtelijk is om alsnog een keer de hoofdvraag te beantwoorden.
18 Meivakantie	Uitloop.	Beiden	Wel	-Film bewerken en opmaken. -Voorwoord, samenvatting en bronnenlijst.	-Deze week is het gelukt om het verslag helemaal af te krijgen, we hebben prioriteiten gesteld om het verslag af te krijgen zodat we voor de rest alleen nog de film moeten afmaken.
19	Gesprek met Martine en Josefine om mondeling feedback te ontvangen. Notulen per mail verspreiden. Feedback verwerken. + uitloop	Beiden	Wel	-Verslag af, eventueel verder met film. Al het beeldmateriaal moet er zijn + idee en zoveel mogelijk uitgewerkt, alleen nog layout als mooie overgangen.	Film afgemaakt voor zover dit kon en feedback verwerkt die voortkwam uit het gevoerde gesprek met Josefine en Martine.
20	Feedback verwerken en laatste	Beiden	Wel	Inleiding + uitloop.	Feedback verwerkt

	spellingscontrole. + uitloop 18 mei inleveren onderzoeksverslag.				Film afgemaakt
21	Nakijkweek voor Martine en Josefine.	Beiden	Wel		Verslag en film definitief af gemaakt en ingeleverd.
22	Nakijkweek voor Martine en Josefine.				
23	Eindgesprek/eindpresen tatie met de opdrachtgever en afstudeerbegeleider?	Miranda , Williann e, Martine , Josefine		-Scholen benaderen voor kijken film.	
24	15 juni moeten alle cijfers bekend en ingevoerd zijn!!				

Bijlage 5: Procesverslag

Week 50

Deze week zijn we begonnen met de eerste versie het startdocument. We komen veel vragen tegen die we opschrijven en meenemen voor in een gesprek met de opdrachtgever en/of afstudeerbegeleider.

Week 51

In het gesprek met de afstudeerbegeleider en opdrachtgever kwam naar voren dat er nog veel verandert moet worden in de tijdsplanning en het startdocument. Willianne heeft de notulen uitgewerkt en Miranda heeft wat algemene informatie gezocht voor ons startdocument.

Week 52

Deze week zou Willianne eventueel wat vooronderzoek gaan doen. Dit heeft ze niet gedaan omdat het startdocument nog niet compleet was en ze dus niet een goede richtlijn had om te zoeken.

Week 1

Deze week is Willianne kort bezig geweest met wat algemeen vooronderzoek voor het startdocument.

Week 2

Deze week hebben we het startdocument opnieuw aangepast en hebben het opgestuurd voor feedback. Ook hebben we in totaal 5 scholen benadert en de gegevens opgezocht. In eerste instantie hebben we dit geprobeerd per e-mail omdat we het idee hadden dat er dan tijd voor ons genomen zou worden. Dit omdat we veel merken dat mensen die per e-mail benadert worden hiernaar kunnen kijken als ze er tijd voor hebben. Wij hopen dat we hierdoor meer kans hebben om een school te vinden die zal willen meewerken. Merken we dat dit niet werkt dan gaan we scholen benaderen per telefoon of gaan we er langs. Ook hebben we een brief voor de ouders opgesteld zodat we die hebben als een school ernaar vraagt.

Week 3

We konden deze week alleen de feedback over het startdocument en de reactie op onze e-mails naar de scholen afwachten. Daarnaast waren we erg druk met andere opdrachten die ook af moesten. Vandaar dat we er voor gekozen hebben om deze week wat meer aandacht te besteden aan de andere opdrachten.

Week 4

We zijn deze week bij elkaar gaan zitten om de feedback te verwerken die Martine gaf op het startdocument. Ook hebben we lang nagedacht en vergadert over allerlei dingen die we tegenkwamen in de tijdsplanning waar we nog geen rekening mee hadden gehouden. We hebben aan de hand daarvan afspraken gemaakt en vragen opgesteld. Zelf zijn we erg tevreden over onze tijdsplanning, maar beseffen ook dat het erg druk gaat worden. In deze week hebben we ook een leerkracht van een school bereid gevonden om mee te werken aan ons onderzoek. De directeur moet nog toestemming geven.

Week 5

Deze week hadden we een vakantieweekje ingepland. Wel is er nog contact gelegd met scholen om niet teveel achter te gaan lopen.

Week 6

Deze week hebben we voor het laatst het startdocument aangepast en hebben we nog meer contact gelegd met scholen. Ondertussen hebben we nog een tweede school bereid gevonden om mee te werken aan het onderzoek, deze school heeft de volgende dag al gezegd dat ze zeker meewerken. Verder zijn we vooral bezig geweest met een toestemmingsverklaring, het contact leggen met scholen en zijn we begonnen met het zoeken van literatuur. Ook hebben we samen met Josefine, onze opdrachtgever, gebrainstormd over het observeren. Na het brainstormen hebben we het observeren uitgewerkt en hebben we een observatielijst samen gesteld. Ook hebben we deze week toestemmingsverklaringen gemaakt die aan het einde van de week waarschijnlijk bij de ouders terecht komen.

Week 7

Omdat de observaties nog niet gehouden konden worden hebben we ervoor gekozen om alvast zoveel mogelijk andere taken te doen. We hebben extra literatuur gezocht, de tijdsplanning aangepast, we hebben algemene definities uitgewerkt, een format gemaakt voor het verslag, en observaties onderbouwt.

Week 8

De hele week erg druk geweest met de literatuur voor deelvraag 1 en 2. Zelfs een gedeelte van deelvraag 3 uitwerken is nog gelukt. Ook hebben we deze week proefobservaties gehouden bij familie van Willianne. Daarnaast hebben we ook alle spelmaterialen geregeld voor de observaties.

Week 9

Deze week zijn we begonnen met de eerste observaties. We hebben 4 dagen lang 's ochtends geobserveerd op een school in Ede. Een leuke ervaring en we kwamen erachter dat ons al verschillen begonnen op te vallen. Na de observaties hebben we ze gelijk uitgewerkt en ook nog een aantal filmpjes teruggekeken.

Week 10

Ook deze week hebben we weer observaties gehouden. Deze keer op een school in Linschoten. Daarna zijn ook gelijk de observaties weer uitgewerkt en hebben we weer wat filmpjes nog teruggekeken.

Week 11

Deze week hebben we de laatste observaties gehouden en uitgewerkt.

Week 12

Deze week hebben we de tijdsplanning aangepast zodat we toch nog mee kunnen doen met de eerste ronde. Daarnaast zijn we bezig gegaan met het uitwerken van de deelvragen als het gaat om literatuur. We hebben besloten dat we dit eerst doen en vervolgens hieraan de observaties koppelen.

Week 13

Deze week zijn we verder gegaan met het uitwerken van de deelvragen als het gaat om literatuur. We kwamen erachter dat er een stukje in het grote verhaal miste. Daarom hebben we een deelvraag toegevoegd: "Hoe ontstaan de verschillen in spelgedrag tussen jongens en meisjes in de leeftijd van

7,8 en 9 jaar?” Dit hebben we niet té uitgebreid besproken in de deelvraag omdat we zo de lezer er meer over laten nadenken. Iets wat ook wij vanzelf gingen doen bij het lezen van de literatuur. Nog niet alles is bekend over dit onderwerp. Met Martine hebben we nagedacht over hoe we de observaties in het verslag kunnen verwerken.

Week 14

Ook deze week zijn we weer verder gegaan met het uitwerken van de literatuur. Daarnaast hebben we alle observaties uitgeprint zodat we deze volgende week kunnen verwerken bij de literatuur die we dan af hopen te hebben.

Week 15

Deze week zijn we aan de slag gegaan met het uitwerken van de observaties. Hier zijn we de hele week mee aan de slag geweest. Dit ging zo goed dat we besloten hebben alleen daarmee aan de slag te gaan zodat we dat gedeelte ook weer afgesloten hadden.

Week 16

In deze week heeft Willianne de observaties in het verslag verwerkt en is Miranda verder gegaan aan het filmpje. Toen Willianne de observaties verwerkt had is ze hier ook nog kort mee aan de slag gegaan. We hebben eerst bedacht wat we erin wilden hebben en zijn toen de leukste stukjes film gaan opzoeken. Daarnaast hebben we de feedback die we van Martine kregen verwerkt in onze deelvragen. Ook zijn we begonnen aan het voorwoord en hebben we het gedeelte van de methode nog uitgebreider gemaakt. Willianne heeft ook nog de voorlopige tekst voor achter het filmpje uitgewerkt.

Week 17

In deze week hebben we de stukjes film aan Martine laten zien en zijn we vooral bezig geweest met het literatuurgedeelte af te maken naar aanleiding van de feedback van Martine. We hebben de inleiding geschreven, de bronnenlijst is gemaakt en er is een begin gemaakt met het schrijven van de Discussie/conclusie. Daarnaast is er een gedeelte ondertiteling in de film gezet.

Week 18

Deze week is de discussie/conclusie afgemaakt, is de samenvatting geschreven en is het nawoord gemaakt. Het conceptverslag is af! We gaan er vanuit dat we niet zoveel meer eraan hoeven te veranderen omdat we al veel feedback van Martine hebben verwerkt en ze over het algemeen tevreden is. Daarnaast is de film zover afgemaakt dat er alleen nog aan de opmaak gesleuteld moet worden. Het eind komt in zicht!

Week 19

Deze week hebben we de film afgemaakt voor zover dat kon. Alleen de start van de film en de aftiteling moesten nog toegevoegd worden. Naar aanleiding van de feedback is er besloten dat we de film toch nog zoveel mogelijk gaan aanpassen zodat we er zeker van zijn dat ons filmpje gebruikt gaat worden.

Na het gesprek begrijpen we de feedback en herkennen we de punten die genoemd zijn, maar toch viel het ons nog wel tegen hoeveel we nog moeten aanpassen. We bereiden ons nu voor op twee pittige weken om de laatste hand te leggen aan ons verslag en aan de film. Ook zijn we deze week al een dag begonnen met het verwerken van de feedback in het verslag.

Week 20

Deze week zijn we verder gegaan met het verwerken van de feedback. Het viel ons op dat we herhalingen eruit moesten halen maar aan de andere kant ook veel moesten verhelderen en

toevoegen. Dit maakte wel dat ons verslag eerder groter werd als kleiner. We hopen dat we door de feedback te verwerken wel ons verslag duidelijker hebben kunnen maken. Ook hebben we de film zo goed als afgemaakt met de feedback die we kregen. Omdat de computer kapot ging waar alles op stond hebben we veel over moeten doen op het laatste moment. Door veel tijdverlies hebben we, met hulp, in het weekend het toch voor elkaar gekregen om op een andere computer de film af te maken.

Week 21

In deze week hebben we hard gewerkt om de puntjes op de i te zetten en het verslag in te leveren. Gelukt!

Bijlage 6: Handleiding film 'Seksespecifiek spelen'

**Ontwikkeld en geproduceerd
door Willianne van Dam en Miranda Oskam**

Handleiding

Seksespecifiek spelen

Jongens agressief, meisjes rustig!?

Het waarom van deze film

In meerdere onderzoeken wordt aandacht gevraagd voor de seksspecifieke ontwikkeling van kinderen. Groepswerkers zijn zich nog niet voldoende bewust van de verschillen in het spelgedrag van jongens en meisjes (Vries, 2008; Kooij, 2008; Woltring, 2011). Deze film is voortgekomen uit een afstudeeronderzoek naar seksspecifiek spelen. Deze film zal kennis onder (toekomstige) hulpverleners, maar ook bij misschien wel (toekomstige) ouders verspreiden. Door deze film worden de sekseverschillen in spelgedrag onder de aandacht gebracht. Hierbij wordt bewustwording gestimuleerd, zodat de hulpverlener aandacht voor sekseverschillen in spel zal krijgen in zijn of haar werk.

Handleiding bij de film

In deze handleiding staan momenten van de film beschreven waarop informatie gegeven wordt vanuit het onderzoek. Dit kan in de film naar voren komen door tekst in beeld of gesproken tekst achter de beelden. Dit zijn momenten waarop de docent de film kan stop zetten voor overleg met de kijkers. Op deze manier is er ruimte voor discussie, toelichting en beantwoording van de vragen en de stelling. De docent kan aan de hand van deze film de les naar eigen inzicht invullen.

Inleiding

Tekst in zwart scherm

Deze film wordt je aangeboden door Miranda Oskam en Willianne van Dam. Wij hebben onderzoek gedaan naar het seksspecifieke spel. Voor dit onderzoek is gebruikt gemaakt van literatuur en observeren. Tijdens de film zal er dan ook af en toe informatie vanuit de literatuur worden verteld en daaraan toegevoegd de eigen ervaringen vanuit de observaties. Veel kijkplezier!

Gesproken tekst

Jongens en meisjes zijn vanaf de geboorte verschillend. In de eerste maand kijken jongens het liefste naar voorwerpen en meisjes naar gezichten. De verschillen in spel beginnen ook al jong, waardoor ze het liefste met de eigen sekse spelen. Deze kinderen hebben namelijk eerder dezelfde spelvoorkeuren als kinderen van de andere sekse. In deze film zal informatie worden gegeven over wat de verschillen zijn en hoe daar mee omgegaan kan worden.

Op dit moment zie je een schema waarin staat hoe het onderzoek eruit ziet. Er is geobserveerd op 3 scholen. Op alle scholen zijn 3 soorten spel aangeboden. De kinderen mochten tekenen, spelen met lego of spelen met de verkleedkleden. In totaal zijn er 34 observaties gedaan. De filmpjes die je ziet zijn gemaakt tijdens de observaties.

Gesproken tekst, ook wordt deze tekst op een zwart scherm getoond.

Stelling: Jongens zijn luidruchtig en agressief in hun spel terwijl meisjes rustig lief spelen.

Input docent

Even kort kijken wat de reacties hiervan zijn vanuit het publiek. Hier hoeft dan verder niet op ingegaan te worden. Als opmerking kan er nog gemaakt worden dat ze goed moeten opletten in het filmpje of de stelling klopt.

Gesproken tekst

Op dit moment zie je twee jongens spelen met verkleedkleden. Dit is 1 van de filmpjes waarmee we je wegwijs gaan maken in het seksspecifieke spelgedrag van kinderen. Aan het einde van deze film heb je genoeg informatie over seksspecifiek spel van jongens en meisjes. Bekijk deze beelden met de stelling in je achterhoofd.

Gesproken tekst, ook wordt deze tekst op een zwart scherm getoond.

Wat valt je op?

Input docent

Even wat overleg of mensen al enig idee hebben van seksespecifiek spel in groepsverband. Daarop ingaan met de informatie vanuit ons onderzoek in het achterhoofd, omdat niet alles in het filmpje naar voren komt. Wat er wel in naar voren komt kort benoemen dat dit uitgelegd zal worden in de rest van het filmpje.

Lego

Gesproken tekst

Het legospel is een spel wat over het algemeen individueel wordt uitgevoerd. Daarbij is er wel onderling contact tussen de kinderen. In de literatuur komt naar voren dat jongens vooral constructiespel laten zien. Constructiespel houdt in dat kinderen dingen maken en in elkaar zetten van allerlei materialen. Hieronder vallen bijvoorbeeld spelen met lego, hutten bouwen, blokken stapelen en zandkastelen bouwen.

Het constructiespel bevordert het wiskundige inzicht van de jongens. Om dit bij meisjes te kunnen bevorderen kan je ervoor kiezen om bij meisjes het constructiespel aan te moedigen, misschien wel in samenspel met een jongen.

Gesproken tekst. Daarnaast wordt onderstaande zin op een zwart scherm getoond.

Wat denk je, is dit typisch jongens en meisjesgedrag?

Gesproken tekst

Hier zie je Lego bouwwerken die tijdens het observatiemoment zijn gemaakt. Deze bouwwerken zijn gemaakt door jongens en meisjes.

LEGO heeft een onderzoek gedaan naar spelen met lego bij jongens en meisjes. Hieruit kwam naar voren dat meisjes niet met dezelfde lego

spelen als de jongens. In onze bevindingen daarentegen kwam juist naar voren dat meisjes het eigenlijk wel leuk vonden om met lego te spelen. Het filmpje wat je nu ziet is de enige observatie waarin een meisje niet tot spel kwam met lego.

In dit filmpje zie je dat meisjes wel spelen met de lego. Tijdens de observaties is het maar 1 keer voorgekomen dat een meisje niet speelde met de lego. Meisjes spelen met lego in combinatie met een jongen en met meisjes. Bij het interviewen van de kinderen kwam ook naar voren dat zowel jongens als meisjes wel vaker met lego hadden gespeeld.

Tekenen

Gesproken tekst.

Op dit moment zie je allerlei soorten tekeningen. De kinderen hebben de opdracht gekregen om iets leuks te tekenen. Ga eens bij jezelf na wat je wel en niet een mooie tekening vindt. Zou dit kunnen komen doordat de tekening is gemaakt door een kind met een andere sekse dan jezelf? De kinderen hebben zich namelijk wel aan de opdracht gehouden.

In de literatuur komt naar voren dat de voorkeur van vrouwen vaak niet ligt bij de tekeningen van de jongens. Wees je dus als vrouwelijke hulpverlener bewust van het feit dat ook de jongens zich hier aan de opdracht hebben gehouden. Hun voorkeur gaat uit naar andere kleuren en thema's en niet naar het lieflijk tekenen zoals bij meisjes.

Verder is het belangrijk om te weten dat de kinderen elkaar beïnvloeden. Dit zagen we in alle observaties bij alle activiteiten naar voren komen.

Hier worden een aantal tekeningen vertoond waarbij heel duidelijk te zien is dat de tekeningen overeenkomsten vertonen. In het spel zochten de kinderen contact of keken bij elkaar op de tekening.

Input docent

Met de studenten kan er nu nagedacht worden dat kinderen elkaar beïnvloeden. Op welke manier kan er gebruik gemaakt worden van het feit dat kinderen elkaar beïnvloeden?

Ook kan bij het eerste gedeelte van de film (als de tekeningen van de jongens langskomen) goed gezien worden dat jongens meer gebruik maken van het grijze potlood.

Fantasiespel

Gesproken tekst

Hier zijn twee jongens te zien die met verkleedkleden aan het spelen zijn. Je ziet hier wat rough-and-tumblespel inhoudt. Het is spel waarbij jongens luidruchtig en soms wat gewelddadig spelen. Dit wordt gedaan om te meten wie er de sterkste is en zo wordt de rangorde bepaald. Denk nu eens na, wat zou je doen als toekomstig hulpverlener. Volgens de literatuur is er vaak de neiging om jongens te waarschuwen en te corrigeren in hun rough-and-tumble spel. Bedenk dan dat het voor jongens belangrijk is om zich te laten gaan. Zo kunnen ze hun kwaliteiten ontwikkelen en leren ze omgaan met hun emoties. Een jongen kan namelijk ook in een andere ruimte spelen waar hij wel hard kan schreeuwen.

Input docent

Wat maakt het dat het voor de ontwikkeling van jongens belangrijk is om rough-and-tumble spel te mogen laten zien?

Antwoord: Het is belangrijk voor jongens om zich te kunnen bewegen. Dit stimuleert de samenwerking tussen de twee hersenhelften. Door deze samenwerking van de hersenhelften ontstaat er ruimte om hun emoties te uiten. Daarnaast is het vaststellen van de rangorde belangrijk door middel van fysiek contact. Als de jongens te horen krijgen dat dit niet mag maakt dit hen onzeker.

Gesproken tekst

Zoals je ziet hebben meisjes op een andere manier contact met elkaar dan jongens. Ze hebben niet echt stoeigedrag maar helpen elkaar meer met kleden aan en uittrekken. Toch zijn er ook meisjes die rough-and-tumblespel laten zien. Dit uit zich dan op een rustige manier. Bijvoorbeeld in het achter elkaar aan rennen. Tijdens de observaties is gezien dat meisje vooral graag prinsesje of roodkapje willen spelen.

Gesproken tekst en zichtbaar op zwart scherm

Bij dezen willen we je nog eens na laten denken. Je ziet hier een jongen en een meisje samen spelen. Zie je hier seksespecifiek gedrag of kindspecifiek gedrag?

Input docent

De vraag 'Hoe zie ik eruit Peter?' is een echte meisjesvraag omdat meisjes meer zijn gericht op uiterlijk. Het vastpakken van elkaar was alleen te zien als een meisje speelde met een jongen. Dit kan dus seksespecifiek gedrag zijn maar ook kindspecifiek gedrag. Daarvoor moet je het kind kennen.

Conclusie

Gesproken tekst

Concluderend is het zo dat de verschillen in spel tussen jongens en meisjes vooral twee oorzaken hebben. Er zijn biologische verschillen, die al zichtbaar zijn vanaf de geboorte. Daarnaast hebben de

omgeving en de opvoeders ook een belangrijk rol. Zij kunnen in sommige gevallen ook seksespecifiek gedrag stimuleren. Zo krijgen meisjes bij de geboorte vaak roze dingen en jongens blauwe spullen.

Er is dus wel verschil in spel tussen jongens en meisjes, maar ook karakterverschillen komen daarin naar voren. Het is dus goed om als hulpverlener bewust te zijn van deze verschillen en jezelf af te vragen hoe je hier mee om kan gaan.

Gesproken tekst en op scherm getoond

Wist je dat?

- Er veel meer geschreven is over het seksespecifieke gedrag van jongens?

- Ondanks dat er in de literatuur meer geschreven staat over jongens de vrouwelijke hulpverleners nog steeds minimaal aansluiten bij jongensspel?

- Meisjes hun tekenmateriaal meestal netjes opruimen in tegenstelling tot jongens die dat liever achteraf doen?

- Kinderen de tijd nodig hebben om tot spel te komen?

Wist je dat je met deze informatie nu verantwoordelijk bent om hier rekening mee te houden in je werk als hulpverlener?! 😊

Input docent

Na de film zou het leuk zijn om nog kort terug te komen op de stelling die in het begin van de film naar voren kwam. Het gaat hier om de stelling: Jongens zijn luidruchtig en agressief in hun spel terwijl meisjes rustig lief spelen.